

**Examenul de bacalaureat național 2013**  
**Proba E. d)**

**Logică, argumentare și comunicare**

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

**Varianța 6**

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

**I. TÉTEL**

**(30 pont)**

A. Az alábbi esetekkel kapcsolatban írja a vizsgalapra a helyes válasznak megfelelő betűt! Csak egyetlen helyes válasz létezik.

1. A *diák* terminus terjedelme a következőkből áll:
  - a. minden diák
  - b. középiskolás diákok
  - c. általános iskolás diákok
  - d. az elemi iskola diákjai
2. A *bicikli* fogalma tartalmi szempontból:
  - a. nem-üres
  - b. elosztott
  - c. pozitív
  - d. homályos
3. A *román* és a *tanár* fogalmak között a következő viszony van:
  - a. ellentétes
  - b. metsző
  - c. alárendelő
  - d. ellentmondó
4. Egy kategorikus kijelentésben a következő viszonyok tükröződnek:
  - a. két fogalom közti két viszony
  - b. három fogalom közti egyetlen viszony
  - c. három fogalom közti két viszony
  - d. két fogalom közti egyetlen viszony
5. A *Néhány középiskolás diák büszke* kijelentés logikai szubjektuma a következő:
  - a. néhány diák
  - b. diák
  - c. középiskolás diák
  - d. néhány középiskolás diák
6. A *Néhány feladat nehéz* mondat ellentmondója a következő:
  - a. Egyetlen feladat sem nehéz.
  - b. Néhány feladat nem nehéz.
  - c. Minden feladat nehéz.
  - d. Néhány feladat nem kézenfekvő.

**18 pont**

B. Adott a következő két szillogisztikus módozat: *aai-1*, *eae-2*.

a) Írja le a megadott szillogisztikus módozatnak megfelelő következtetési sémát, és képezzen természetes nyelven egy szillogizmust, amely megfelel a két következtetési séma valamelyikének! **8 pont**

b) Ellenőrizze a Venn-diagram módszerével a két szillogisztikus módozat valamelyikének érvényességét, pontosítva ugyanakkor a döntést, amelyre a kijelentések érvényességével kapcsolatban jutott! **4 pont**

## **II. TÉTEL**

**(30 pont)**

Adottak a következő mondatok:

1. *Egyes értékpapírok nem kötvények.*
2. *Egyes tanulók kedvelik a sakkot.*
3. *Egyetlen tigris sem háziállat.*
4. *Minden új ötlet érdekes.*

A. Határozza meg a 4. mondat formuláját! **4 pont**

B. Alkossa meg természetes és formális nyelven az 1. mondat alárendelt-ellentétését valamint a 4. mondat ellentétését! **6 pont**

C. Alkalmazza a megfordítás és átalakítás műveletét természetes illetve formális nyelven egyaránt, lezármasztva a 2. és 3. mondat helyes megfordítottját és átalakítottját! **10 pont**

D. Magyarázza meg tömören, hogy az 1. mondat mért nem fordítható meg helyesen! **6 pont**

E. Ábrázolja az Euler-diagram módszerével a 3. kategorikus kijelentést! **4 pont**

## **III. TÉTEL**

**(30 pont)**

Oldja meg az alábbi feladatokat!

1. Határozza meg a *bizonyítás* fogalmát! **4 pont**

2. Nevezze meg szillogizmust alkotó mindhárom mondatot. **6 pont**

3. Alkosson természetes és formális nyelven egyaránt egy két premisszából álló érvényes érvelést, amely a *Néhány ember hálátlan* kijelentést igazolja! **10 pont**

4. Adott a következő meghatározás:

*A regény egy olyan tükör, amit magunkkal hordunk egy életen át.*

a. Említse meg a meghatározás egyik szabályát, amelyet a fenti meghatározás megsért! **2 pont**

b. Soroljon fel két, az *a. pontban* említettől eltérő meghatározási szabályt, és alkosson egy-egy olyan mondatot, amely az említett szabályokat sérti! **8 pont**